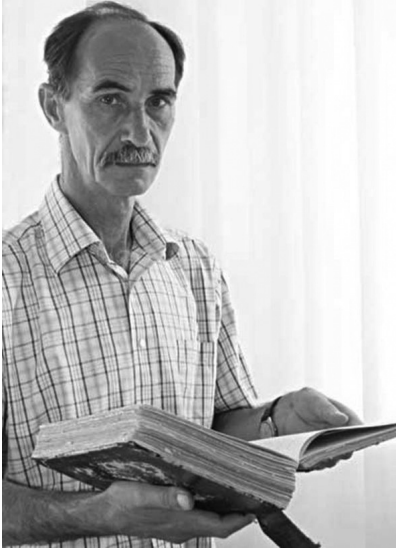

ANIMAM SUAM CREATORI SUO CONSIGNAVIT (U spomen prof. dr. Pavlu Knezoviću)



Kada se spomene ime prof. dr. Pavla Knezovića, onda se oni koji su ga stvarno poznavali prisjete mirna, samozatajna i nadasve dobroćudna čovjeka. Znatiželjan po prirodi želio je znati i što drugi rade, odnosno čime se bave. Kada bi našao zanimljivu temu, rado je stupao u dijalog i raspravu, a ako je ustrebalo, pripomogao bi savjetom, sugestijom, obećanjem da će potražiti konkretan tekst i dostaviti ga sugovorniku, uputiti ga na odgovarajući bibliografski podatak ili kakvu drugu činjenicu. Od toga nije odstupao ni u vrijeme teške bolesti

koja ga je izjedala tijekom nekoliko posljednjih godina života. Kada više nije bila moguća izravna komunikacija, veselila ga je i telefonska, ali gdjekad i pokoji posjet u vlastitome domu. Do posljednjega trenutka bio je pribran i svjestan okolnosti u kojima se nalazi. Planirao je nove projekte koje je namjeravao ostvariti, odnosno završiti ono što je bio obećao. Čak i kada bi smatrao da nešto neće moći uraditi, ipak bi napravio kao da je u najboljim godinama.

Prof. dr. Pavao Knezović rođen je 29. svibnja 1949. u Crnopodu kod Ljubuškoga, u zapadnoj Hercegovini, u obitelji Petra Knezovića i Stane r. Zlopaša. Tvorcu svomu predavši duh svoj, preminuo je u Zagrebu u 71. godini života, prije podne, u ponedjeljak 2. prosinca 2019. g. Pokopan je 5. prosinca 2019. g. na zagrebačkome groblju „Mirogoj“.

Maturiravši 1968. godine u Franjevačkoj gimnaziji u Splitu,¹ studij klasične filologije, arheologije i stare povijesti upisao je i diplomirao

¹ Fra JOSIP JOZO SOPTA, *Franjevačka gimnazija na Poljudu (1963. – 1974.)*, „Franjevački provincijalat u Zadru“, Zadar, 2015., str. 87.

na Filozofskome fakultetu Univerziteta u Skoplju, gdje su mu, među ostalima, profesori bili i glasoviti filolozi mikenolozi Mihail Petruševski (1911. – 1990.) i Petar Ilievski (1920. – 2013.). Bilo je to vrijeme kada je onima koji su završili franjevačke i slične srednje škole studiranje samo nekih struka bilo tolerirano na Beogradskome univerzitetu u Srbiji te na Univerzitetu u Skoplju u Makedoniji. Sveučilišta u Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini za njih su bila zabranjena najčvršćim bravama, posebice u Zagrebu.

Poslije studija, koji je završio 1975., i nekoliko godina rada po srednjim školama u srednjoj Bosni 1977. godine biran je za asistenta, klasičnoga filologa, na Odsjeku za romanistiku Filozofskoga fakulteta Univerziteta u Sarajevu, gdje Katedra za klasične studije nikada nije ni uspostavljena. Kao stipendist talijanske Vlade boravio je 1982. na usavršavanju na *Facoltà di lettere e filosofia* u Rimu. Iskoristio ga je ne samo za usavršavanje nego i za prikupljanje izvorne građe o hrvatskim latinistima po rimskim arhivima i knjižnicama. Nakon povratka u domovinu postao je predmetom opservacije različitih službi komunističko-boljševičkih vlasti, posebice pripadnika koji su potjecali iz Hercegovine. Doktorsku disertaciju *Vergilijev utjecaj na latinsku poeziju dubrovačkih pjesnika 18. i prve polovice 19. stoljeća* obranio je 1989. godine na Katedri za klasičnu filologiju Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Do odlaska iz Sarajeva na početku Domovinskoga rata postigao je znanstveno-nastavni stupanj sveučilišnoga docenta.

Na Obnoviteljskoj skupštini Hrvatskoga kulturnog društva „Napredak“, održanoj u sarajevskome kinu „Dubrovnik“ 29. rujna 1990. godine, izabran je za glavnoga tajnika Središnje uprave – službu je predano i marljivo obavljao do proljeća 1991. godine, kada je s obitelji bio prisiljen napustiti Sarajevo i preseliti se u Zagreb. S još dvojicom tadašnjih članova Središnje uprave prvih nekoliko mjeseci financirao je djelatnost Središnje uprave Hrvatskoga kulturnog društva „Napredak“. Za boravka u Sarajevu, među ostalim, strastveno je vlastitim sugestijama i recenzijom

podupirao tiskanje kapitalnoga djela hrvatskoga franjevačkog naslijeđa u Bosni i Hercegovini 1991. godine.²

Prispjevši u Zagreb, premda mu je i samome bila potrebna pomoć, tijekom Domovinskoga rata nesebično je pomagao onima koji su trebali pomoć, odnosno onima koji su bježali pred strahotama raznolikih „balkanskih kasapina“ koji su masakrirali, sakatili, silovali i na različite načine uništavali i terorizirali pučanstvo, posebice Hrvate, ne samo Hrvatske nego i Bosne i Hercegovine, te pljačkali i pustošili njihovu imovinu.

Nije mu bilo ispod časti zaposliti se u Zagrebu kao nastavnik u Srednjoj školi za primalje i fizioterapeute (1991. – 1993.), odakle je prešao također za nastavnika u Nadbiskupsku klasičnu gimnaziju s pravom javnosti (1993. – 1998.), a potom u Hrvatski institut za povijest u Zagrebu (1998. – 2005.) u kojem je uspostavio Odjel za latinističku historiografiju i gdje je ostvario niz znanstvenih projekata. Konačno se kao sveučilišni nastavnik našao na Hrvatskim studijima Zagrebačkoga sveučilišta (2005. – 2016.), gdje je postigao zvanje redovitoga profesora u trajnome zvanju i gdje ga je zadesila teška bolest, a kao njezina posljedica i umirovljenje. U fokusu njegova djelovanja na Hrvatskim studijima bio je Odjel za hrvatski latinitet, gdje je 2011. inicirao i sveučilišni Studij hrvatskoga latiniteta, do tada jedini takav na hrvatskim prostorima. Bio je nositelj i izvođač više kolegija na Hrvatskim studijima, među kojima su i *Latinski jezik*, *Latinska patristika*, *Pregled latiniteta humanizma i renesanse*, *Rimska književnost*, *Vulgata*, *Hrvatsko latinističko nasljeđe*. Bio je mentor velikoga broja diplomskih i završnih radova, ali i član povjerenstava za obranu doktorskih disertacija na sveučilištima u Republici Hrvatskoj te Bosni i Hercegovini.

Nekoliko je ključnih područja istraživanja prof. dr. Pavla Knezovića, a to su utjecaj antike, napose rimskoga pjesnika Publija Vergilija Marona (70. – 19. pr. Kr.), na hrvatske latiniste te hagiografija u hrvatskome latinitetu. Osobitu je pozornost u svome znanstvenom radu posvećivao istraživanjima manje poznatih autora franjevačke književnosti.

² ANTO SLAVKO KOVAČIĆ, *Bibliografija franjevaca Bosne Srebrene. Prilog povijesti hrvatske književnosti i kulture*, „Svjetlost“ – „Narodna i univerzitetska biblioteka Bosne i Hercegovine“ – „Franjevački provincijalat ‘Bosne Srebrene’“, Sarajevo, 1991., 1-473.

Istražujući po arhivima franjevačkih samostana Hrvatske te Bosne i Hercegovine, pronašao je veliki broj nepoznatih i manje poznatih subjekata, što ga je potaknulo da zajedno s akademikom prof. dr. Radoslavom Katičićem (1930. – 2019.) i franjevcima franjevačkih provincija Hrvatske te Bosne i Hercegovine inicira niz znanstveno-stručnih skupova pod nazivom „Tihi pregaoci“. Za njegova života održano ih je 17, počevši od 2000. godine, svake godine po jedan. Među inima znanstveno-stručno obrađeni su: fra Pavao Posilović (o. 1597. – 1657.),³ fra Toma Babić (1680. – 1750.),⁴ fra Petar Knežević (1701. – 1768.),⁵ fra Josip Banovac (1703. – 1771.),⁶ fra Luka Vladimirović (1718. – 1788.),⁷ fra Petar Krstitelj Bačić (1847. – 1931.),⁸ fra Stjepan Zlatović (1831. – 1891.),⁹ fra Marko

-
- ³ *Zbornik o Pavlu Posiloviću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Pavao Posilović i šibensko-skradinski kraj u njegovo doba'. Skradin-Visovac, 27.-28. listopada 2000.* „Gradska knjižnica 'Juraj Šižgorić' Šibenik - Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Šibenik-Zagreb, 2001., 1-261.
- ⁴ *Zbornik o Tomi Babiću. Zbornik radova sa znanstvenog skupa 'Fra Toma Babić i njegovo vrijeme' Skradin – Visovac, 26.-27. listopada 2001.*, „Gradska knjižnica 'Juraj Šižgorić' Šibenik – „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Šibenik – Zagreb, 2002., 1-317.
- ⁵ *Zbornik o Petru Kneževiću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Fra Petar Knežević i njegovo vrijeme' Visovac – Skradin – Knin, 28.-29. listopada 2002.*, *Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Luka Vladimirović i njegovo djelo'. Visovac, Zaoštrog, 30-4. studenoga 2005.* „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“ – „Gradska knjižnica 'Juraj Šižgorić'“, Zagreb-Šibenik, 2003., 1-309.
- ⁶ *Zbornik o Josipu Banovcu. Zbornik radova sa znanstvenog skupa 'Josip Banovac i homiletička književnost', Šibenik – Skradin – Visovac, 6.-8. studenoga 2003.* „Gradska knjižnica 'Juraj Šižgorić' Šibenik“, - „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Šibenik – Zagreb, 2004., 1-255.
- ⁷ *Zbornik o Luki Vladimiroviću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Luka Vladimirović i njegovo djelo'. Visovac, Zaoštrog, 30-4. studenoga 2005.* „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2006., 1-381.
- ⁸ *Zbornik o Petru Krstitelju Bačiću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Petar Krstitelj Bačić', Skradin – Visovac, 27.-28.X.2006.*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Zagreb, 2007., 1-373.
- ⁹ *Zbornik o Stjepanu Zlatoviću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Fra Stjepan Zlatović', Šibenik, Skradin, Visovac, 26.-17.X.2007.*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2008., 1-288.

Dobretić (1707. – 1784.),¹⁰ fra Lovro Šitović (1682. – 1729.)¹¹ – pretisak čije je *Latinsko-hrvatske gramatike* prethodno sâm priredio,¹² fra Rafael Levaković (1597. – 1647.),¹³ fra Jeronim Filipović (1688. – 1765.),¹⁴ fra Ivan Ančić (1624. – 1685.),¹⁵ fra Mate Zoričić (1721. – 1783.),¹⁶ fra Petar Bakula (1816. – 1873.),¹⁷ fra Emerik Pavić (1716. – 1780.),¹⁸ fra Stipan Margitić (1650. – 1730.)¹⁹ – čija je izabrana djela samostalno priredio,²⁰ Sebastijan

¹⁰ *Zbornik o Marku Dobretiću. Znanstveni skup 'Fra Marko Dobretić (1707.-1784.) i njegovo doba, Dobretići, 8. i 9. lipnja 2007.* Općina Dobretići – Kulturno-povijesni institut Bosne Srebrene Sarajevo – Župni ured Dobretići – Samostan sv. Luke Jajce, „Općina Dobretići“ – „Kulturno-povijesni institut Bosne Srebrene Sarajevo“ – „Župni ured Dobretići“ – Samostan sv. Luke Jajce“, Sarajevo-Dobretići, 2008., 1-253.

¹¹ *Zbornik o Lovri Šitoviću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Lovro Šitović i njegovo doba, Šibenik-Skradin, 8-9. svibnja 2008.*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2009., 1-302.

¹² Fra LOVRO ŠITOVIĆ, *Grammatica Latino-Illyrica. Ex Emmanuelis: aliorumque approbatorum grammaticorum libris, juventuti Illyricae studiose accommodata a patre f. Laurentio de Gliubuschi*, „Mlade, udruga za istraživanje i proučavanje kulturno-povijesne građe Ljubuški“ – „Ogranak Matice hrvatske“ Zagreb – „Synopsis“, Ljubuški - Zagreb - Sarajevo, 2005., 1-320.

¹³ *Zbornik o Rafaelu Levakoviću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Fra Rafael Levaković' Šibenik – Skradin – Visovac, 14.-16. svibnja 2009.*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“ Zagreb, 2010., 1-435.

¹⁴ *Rama – nekoč i danas. Zbornik radova s Međunarodnoga znanstvenog skupa Prozor – Rama, 18.-19. lipnja 2009.* „Matica hrvatska“, Prozor – Rama, 2010., 1-591.

¹⁵ *Zbornik o Ivanu Ančiću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Fra Ivan Ančić Dumljanin, 1624.-1685.', Tomislavgrad, 13.-15. svibnja 2010.*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Zagreb, 2011., 1-431.

¹⁶ *Zbornik o Mati Zoričiću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Mate Zoričić i prosvjetiteljstvo u redovničkim zajednicama 18. stoljeća, Skradin, 19.-21. svibnja 2011. godine.* „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, 2012., br. 582.

¹⁷ *Zbornik o Petru Bakuli. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Opus fra Petra Bakule' Mostar, 17.-19. svibnja 2012. godine*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Zagreb, 2013., 1-663.

¹⁸ *Zbornik o Emeriku Paviću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Emerik Pavić i franjevci u kontinentalnoj Hrvatskoj, Osijek, 23.-25. svibnja 2013. godine.* „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Zagreb, 2014., 1-498.

¹⁹ *Zbornik o Stipanu Margitiću. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Fra Stipan Margitić i Bosna srebrna (1650.-1750.), Sarajevo, 22.-24. svibnja 2014.*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“ – „Institut za latinitet Bosne i Hercegovine“, Zagreb - Mostar, 2015., 1-311.

²⁰ Stjepan Margitić, *Izabrana djela. Izabrao, priredio, komentare napisao Pavao Knezović*, „Synopsis“, Sarajevo-Zagreb, 2015., 1-502.

Slade (1699. – 1777.)²¹ – čiju je *Književnu kroniku* također sam priredio.²² Glavni urednik gotovo svih zbornika sa znanstveno-stručnih skupova o ovim franjevcima bio je upravo prof. dr. Pavao Knezović. Teško da bi se bez njegova truda znalo o njihovu doprinosu franjevačkomu odnosno hrvatskomu kulturnom naslijeđu.

Vlastitim prilozima sudjelovao je i na brojnim znanstveno-stručnim skupovima o institucijama Franjevačke provincije Bosne Srebrene i Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM, među ostalim i o franjevačkome samostanu i crkvi u Olovu u srednjoj Bosni,²³ o franjevačkome samostanu Kraljeva Sutjeska u srednjoj Bosni,²⁴ o Duvnjacima u franjevačkim šematizmima,²⁵ o franjevcima Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM.²⁶ Priredio je i monografiju o fra Leonu Petroviću (1883. – 1945.) – prvomu doktoru znanosti Hercegovačke franjevačke provincije Uznesenja BDM i njezinu provincijalu od 1943.

²¹ *Zbornik o Sebastijanu Sladi. Zbornik radova sa znanstvenoga skupa 'Sebastijan Slade Dolci i franjevci Provincije sv. Jeronima', Zadar, 8.-10. listopada 2015., „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Zagreb, 2017., 1-266.*

²² SEBASTIJAN SLADE, *Fasti litterario-Ragusini. Dubrovačka književna kronika*. Preveo i bilješkom popratio prof. dr. PAVAO KNEZOVIĆ, „Hrvatski institut za povijest“, Zagreb, 2001., 1-295.

²³ PAVAO KNEZOVIĆ, „Olovski franjevački samostan u latinističkoj historiografiji“, u: *Zbornik radova sa znanstvenog skupa 'Tristota obljetnica stradanja samostana i crkve u Olovu (1704-2004.)', Sarajevo, 15. i 16. listopada 2004., „Franjevačka teologija“, Sarajevo, 2008., 217-247.*

²⁴ PAVAO KNEZOVIĆ, „Pjesništvo na latinskom sutjeških franjevaca“, u: *Zbornik radova 'Stoljeća Kraljeve Sutjeske, Kraljeva Sutjeska, 17. i 18. listopada 2008., „Franjevački samostan Kraljeva Sutjeska“ – „Kulturno-povijesni institut Bosne Srebrene Sarajevo“, Kraljeva Sutjeska – Sarajevo 2010., 471-506.*

²⁵ PAVAO KNEZOVIĆ, „Duvanjski kraj u franjevačkim šematizmima“, u: *Duvanjski zbornik. Zbornik radova s međunarodnoga znanstvenog skupa 'Duvanjski kraj kroz povijest', Tomislavgrad, 6-7. srpnja 2000., „Hrvatski institut za povijest Zagreb“ – „Naša ognjišta Tomislavgrad“ – „Zajednica Duvnjaka Tomislavgrad – Zagreb“, Zagreb – Tomislavgrad, 2000., 197-212.*

²⁶ PAVAO KNEZOVIĆ, „Razvoj franjevačkoga srednjeg školstva u Hercegovini. Prilog poznavanju odgojnih ustanova hercegovačkih franjevaca“, u: *Zbornik radova sa znanstvenog simpozija 'Franjevci i Hercegovina' održanog 6. listopada 2009. u Mostaru. Hercegovina franciscana: časopis za duhovnost, znanost i umjetnost, V/3 (2009.), 181-206; PAVAO KNEZOVIĆ – SERAFIN HRKAČ, „Latinisti Hercegovačke franjevačke provincije“, u: *Zbornik radova sa znanstvenog simpozija 'Franjevci i Hercegovina' održanog 6. listopada 2009. u Mostaru. Hercegovina franciscana: časopis za duhovnost, znanost i umjetnost, V/3 (2009.) 367-389.**

do 1945., kojega su, s još 65 njezinih članova, okrutno umorili komunističko-boljševički zlikovci tijekom 1945. i 1946. godine.²⁷ Prof. dr. Pavao Knezović suautor je i *Šematizma* iste franjevačke provincije, proistekla iz pera fra Martina Mikulića (1841. – 1912.),²⁸ monografije o fra Anđelu Kraljeviću (1807. – 1879.), biskupu i apostolskomu namjesniku za katolike Hercegovine, kao i kataloga inkunabula i rijetkih knjiga u franjevačkome samostanu u Zaostrugu kod Makarske.²⁹ Bio je povremeni suradnik časopisa Franjevačke teologije u Sarajevu, gdje je objavio i zapaženi rad o hrvatskim korijenima nadbiskupa kardinala Nikole Radulovića (1627. – 1702.).³⁰ Autor je, odnosno suautor, više puta tiskanih udžbenikâ latinskoga jezika, primjerice *Linguam Latinam disco*,³¹ *Documenta historiam Croaticam spectantia*,³² *Latinski jezik 1–2*³³ te *Vestibulum*

²⁷ LEO PETROVIĆ, *Prvi hercegovački franjevac doktor znanosti*, „Hercegovačka provincija Uznesenja BDM“ – „Franjevačka knjižnica“, knjiga 2, Mostar, 2008., 1-381.

²⁸ Fra MARTIN MIKULIĆ, *Šematizam. Mile misijske provincije Reda Manje braće sv. oca Franje u Hercegovini za godinu 1903. S latinskoga preveli Šime Demo i Pavao Knezović. Uvod i bilješke napisao Pavao Knezović*, „Hercegovačka franjevačka provincija Uznesenja BDM“, Mostar, 2003., 1-194.

²⁹ ŠIME JURIC - PAVAO KNEZOVIĆ, *Blago Knjižnice Kačićeva samostana u Zaostrugu: inkunabule i rijetke knjige XVI. stoljeća*, „Zbornik Kačić“ – „Franjevački samostan Uznesenja Marijina“, Split, 1999., 1-168.

³⁰ PAVAO KNEZOVIĆ, „Kardinal Nikola Radulović“, u: *Bosna franciscana: časopis Franjevačke Teologije Sarajevo*, 17/17 (2002.) 293-300.

³¹ PAVAO KNEZOVIĆ, *Linguam Latinam disco: udžbenik latinskog jezika za 1. razred klasične gimnazije*, „Školska knjiga“, Zagreb, 1998., 1-216; PAVAO KNEZOVIĆ, *Linguam Latinam disco: udžbenik latinskog jezika za 1. razred klasične gimnazije*, 2. izdanje, „Školska knjiga“, Zagreb, 2001., 1-211; PAVAO KNEZOVIĆ, *Linguam Latinam disco: udžbenik latinskog jezika za 1. razred klasične gimnazije*, 3. dopunjeno izdanje, „Školska knjiga“, Zagreb, 2004., 1-211.

³² ŽELJKO TRKANJEC – PAVAO KNEZOVIĆ, *Documenta historiam Croaticam spectantia (repraesentativa)*, „Školska knjiga“, Zagreb, 1995., 1-124.

³³ PAVAO KNEZOVIĆ – ŠIME DEMO, *Latinski jezik 1-2. Udžbenik Sveučilišta u Zagrebu [Elektronička građa]*, „Hrvatski studiji Sveučilište u Zagrebu“, 2015., 1-301; PAVAO KNEZOVIĆ – ŠIME DEMO, *Latinski jezik 1-2. Udžbenik Sveučilišta u Zagrebu*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, 2015., 1-361; PAVAO KNEZOVIĆ – ŠIME DEMO, *Latinski jezik 1-2. Udžbenik Sveučilišta u Zagrebu. Drugo dopunjeno izdanje*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, 2018., 1-350.

linguae Latinae.³⁴ Recenzirao je veliki broj djela, među kojima je monumentalni *Latinsko-hrvatski enciklopedijski rječnik*.³⁵

Prof. dr. Pavao Knezović bio je i voditelj odnosno suradnik na više znanstvenih projekata Ministarstva znanosti i obrazovanja Republike Hrvatske kao što su: *Književnojezični latinizam u franjevačkoj baštini, Kanonske vizitacije Senjske i Kravske ili Modruške biskupije, Percepcija Turaka u hrvatskoj latinističkoj historiografiji, Hrvatska latinistička historiografija*.

Na Sveučilištu u Zadru i Sveučilištu u Mostaru bio je nositelj niza kolegija iz rimske književnosti odnosno latiniteta. Bio je član Upravnoga odbora Hrvatskoga društva klasičnih filologa, Hrvatskoga arheološkog društva te mostarskoga Društva ljubitelja antike Bosne i Hercegovine. Dobitnik je spomen-medalje Sveučilišta u Zagrebu za 2016. godinu. Odgojio je niz naraštaja klasičnih filologa koji su u njemu vidjeli uzor, marljiva, ozbiljna, samozatajna i ponizna profesora, a nadasve dobra čovjeka. Svojim znanstvenim i nastavničkim radom dao je bitan doprinos hrvatskoj klasičnoj filologiji i istraživanju franjevačkoga doprinosa hrvatskoj kulturi.

Povodom sedamdesete godišnjice života suradnici i prijatelji odali su mu svojevrsnu zahvalu priređivanjem zbornika radova u njegovu čast.³⁶

Amico carissimo memoriae!

STIPE KUTLEŠA – ANTE ŠKEGRO
stipekutlesa1@gmail.com – askegro@isp.hr

³⁴ PAVAO KNEZOVIĆ, *Vestibulum linguae Latinae. Udžbenik latinskog jezika za 2. razred klasične gimnazije*, „Školska knjiga“, Zagreb, 1998., 1-190; PAVAO KNEZOVIĆ, *Vestibulum linguae Latinae. Udžbenik latinskog jezika za 2. razred klasične gimnazije. Drugo izdanje*, „Školska knjiga“, Zagreb, 2003., 1-190; PAVAO KNEZOVIĆ, *Vestibulum linguae Latinae. Udžbenik latinskog jezika za 2. razred klasične gimnazije. Treće izdanje*, „Školska knjiga“, Zagreb, 2009., 1-190.

³⁵ JOZO MAREVIĆ, *Latinsko-hrvatski enciklopedijski rječnik I-II*, „Marka“, Velika Gorica – „Matica hrvatska“ Zagreb, Velika Gorica - Zagreb, 2000., 1-3649.

³⁶ *Utile cum dulci. Zbornik u čast Pavlu Knezoviću*, „Hrvatski studiji Sveučilišta u Zagrebu“, Zagreb, 2019., 1-564.